

International Journal of Languages' Education and Teaching
Volume 2 / 2014

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ BİTİŞİK EĞİK YAZI KULLANIMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Elif AKTAŞ

Assist. Prof. Dr.

elifaktas@erdogan.edu.tr

Recep Tayyip Erdoğan University
Department of Turkish Education

Yasemin BAKİ

ysmnbaki@gmail.com.tr

Recep Tayyip Erdoğan University
Department of Turkish Education

ÖZET

2005 Türkçe öğretim programında ses temelli cümle yöntemiyle birlikte yeniden kullanılmaya başlanan bitişik eğik yazı; öğrencilerin düşünme, anlama, sıralama, sınıflama, analiz/sentez yapma, değerlendirme, ilişki kurma gibi zihinsel ve dilsel becerilerini geliştirmesine olanak sağlamaktadır. 2005 programının tartışılan en önemli noktası, bitişik eğik yazı kullanımı hususunda yaşanmaktadır. Günümüzde bu yazının kullanımına ilişkin sorunların, özellikle ilkokuldan sonra devam ettiği dikkat çekmektedir. Sorunun kaynağı öğretmen yetiştirme programlarına kadar gitmekle birlikte çözüm için özellikle sınıf öğretmeni ve Türkçe öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı kullanımı ile ilgili tutumları ve deneyimlerini tespit etmek önemlidir. Bu araştırma; öğrencilerin yazma becerisini ortaokuldan itibaren geliştirmeyi amaç edinen Türkçe öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı ile ilgili görüşlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada, nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden, yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Üç sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu, öğretmen adaylarının bitişik eğik yazı öğretiminde karşılaştıkları sorunları, bu yazının olumlu yönlerini ve öğretmen adaylarının çözüm önerilerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim-öğretim yılının güz döneminde Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünde 1. sınıfta öğrenim gören 39 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Görüşme sonucunda elde edilen veriler, önem derecesine göre sınıflandırılmış, doküman analizi yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma sonucunda Türkçe öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı konusunda genel olarak olumlu bir tutuma sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Öğretmen adayları bitişik eğik yazı yazmayı bir zorunluluk olarak görmekte ve bunun zorunluluk olmaktan çıkması gerektiğini vurgulamaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: *Türkçe öğretimi, yazma becerisi, bitişik eğik yazı, Türkçe öğretmeni adayları.*

TURKISH PROSPECTIVE TEACHERS' OPINIONS ABOUT USING CURSIVE HANDWRITING

ABSTRACT

The cursive handwriting with based on voice sentence method in Turkish education programme has been used in 2005, it provides students' as thinking, comprehension, putting in order, classification, analyse/synthese, consideration, communicating skills, mental and linguistic development. The most controversial point of programme is about using cursive handwriting. It is remarked that using this type of writing goes on especially after primary school. The source of the problem ranges to teacher trainee programmes and especially form tutors and Turkish prospective teachers' attitudes and experiences are important. This research aims to present opinions of Turkish prospective teachers who aims to develop students' writing skills development, about cursive handwriting. In this research; among the qualitative research and data build-up method, semi-structured interview was used. The semi-structured interview form is formed of three questions, these are problems about cursive handwriting that prospective teachers faced, this type of writing's advantages and prospective teacher's solution offers. The worker group of this research is 39 prospective teachers that study in department of Turkish Education, Education Faculty, Recep Tayyip Erdogan University in the fall term of 2013 - 2014. The data after interview was classified of their importance and searched by document analyse method. At the end of the research, it is determined that Turkish prospective teachers don't have positive attitudes about cursive handwriting. Prospective teachers generally have seen cursive handwriting as an obligation, and they emphasised that it musn't be an obligation.

Key Words: *Turkish education, cursive handwriting, writing skills, Turkish prospective teachers.*

1. GİRİŞ

Yaşantımızdaki en önemli iletişim araçlarından biri olan yazının icadı, insanlık tarihi için bir dönüm noktasıdır. Yazı sayesinde binlerce yıllık kültür, sanat ve bilim alanında elde edilen eserler gelecek kuşaklara aktarılmıştır (Calp, 2010: 435). Yazı, insanoğlunun duygu ve düşüncelerini anlatmak için seslerin karşılığı olan simgeleri bulması sonucu oluşan özel bir anlatım aracı olarak tanımlanır (TDK, 2005). Akyol'a göre ise yazı, duygu ve düşüncelerimizi ifade edebilmek için gerekli sembol ve işaretleri kurallarına uygun bir şekilde ve okunaklı olarak üretebilmektir (2005: 47).

Güneş ise yazının, beyinde yapılandırılmış bilgilerin kâğıda dökülmesi işlemi olduğunu, yazma sürecinin zihinde başladığını ve düşüncelerin yazıya dökülmesiyle tamamlandığını belirterek yazının en önemli işlevlerinin bilgi verme ve bakış açısı oluşturma olduğunu vurgulamaktadır (2013: 157). Kişinin kendini ifade etme aracı olarak kullanılan yazma eylemi, düşüncenin kalıcı bir biçimde dışavurumudur (Karadağ ve Maden; 2013: 266).

Günümüzde bilgi edinimi ve aktarımı, büyük ölçüde okuma ve yazmaya dayanmaktadır. Çünkü okuma; sistemli bilgi edinmenin, farklı bakış açıları kazanmanın, doğru ve sağlam sonuçlara varabilmenin temelini oluşturur. Aynı şekilde günümüz toplumunun en önemli gereksinimlerinden biri; işlek ve okunaklı yazı yazma becerisidir. Bu sebeple hızlı, doğru, anlayarak ve eleştirerek okumanın; işlek ve estetik görünümlü bir yazı yazmanın temeli birinci sınıfta ilk okuma yazma öğretimi ile atılır (Duran ve Akyol, 2010: 818). Bilgi ve enformasyon çağı olarak kabul edilen günümüzde, yaygınlaşan bilgisayar kullanımına rağmen el yazısı; gerek günlük yaşamda gerekse eğitim-öğretim ortamında kullanılmaya devam eden önemli bir beceri olarak varlığını sürdürmektedir.

Yazı; bilişsel, duyuşsal, kinestetik ve psikomotor bileşenleri bir arada işe koşan karmaşık bir etkinlik olmasının yanında insanların bireysel farklılıklarını ortaya çıkaran kişiye özgü bir anlatım aracıdır. Dolayısıyla bireyin kişisel tarzını, üstün estetik beğenisini oluşturan, geliştiren bir sanat dalı olarak kabul gören yazı, sadece bir öğretim tekniği ya da iletişim aracı değil; aynı zamanda kişiliğin bir göstergesidir (Artut ve Demir, 2007: 14). Kişinin el yazısıyla karakteri arasındaki ilişkinin yorumlanması bilimsel olarak da kanıtlanmıştır. Grafoloji adı verilen yazı biliminin dayandığı temel ilke, her insanın yazısının eşsiz ve karakteristik özellikler taşıdığıdır. İnsanın el yazısından hareket ederek karakterini inceleyen bir bilim dalı olan grafoloji, günümüzde suçluların tespit için adli tıp tarafından da kullanılan bir yöntemdir. Yazının da bir jest olduğunu savunan Baltacıoğlu'na göre yazı, insan jestleri içerisinde kişiye en özgü, en orijinal olanıdır (Baltacıoğlu, 1954). Ayrıca kişiyi tanıtmada önemli bir yeri olan imzanın temeli de, kişinin günlük el yazısına dayanır.

El yazıları, yazanın kişiliği hakkında ipucu verdiği için güzel yazı yazmak, önemli bir uğraştır. Ancak yazının güzelliği, okunabilirliğinden farklı bir durumdur. Okunabilir her yazı güzel olarak nitelendirilmeyebilir. Yazı yazmak için, güzel görünen harfleri yan yana getirmekten daha fazlası gerekmektedir. Çünkü güzel yazı, insanları birbirinden farklı yapan, iletişimin de ötesinde yaşamsal bir anlatım şeklidir (Schade, 1990; Akt.: Artut, 2005: 69).

Güzel yazma becerisi öğrencileri dikkatli, özenli, sabırlı olmaya ayrıca yaratıcı ve estetik düşünmeye yöneltir. Güzel yazı yazmak, bir beceri işidir ve yaratıcılık gerektirir. Yaratıcı olmak doğuştan getirilebildiği gibi sonradan da belli ölçüde kazanılabilir. Güzel yazı yazma tekniği; yöntemlerini ve kurallarını öğrenerek bilgi sahibi olmak ve denemeler yapmakla elde edilebilir (Shaw, 1994; Akt.: Artut ve Demir, 2007: 14). Bu da dikkatli ve sabırlı çalışmayı gerektirir.

Duygu ve düşüncelerimizi anlatmak için sıklıkla başvurduğumuz bir anlatım aracı olan yazıyı doğru ve etkili kullanmak önemlidir (Çiçek, 2011: 1). Okunaklı, doğru ve güzel bir yazı, okuyana okuma kolaylığı ve zaman tasarrufu sağlamakla birlikte ona verilen değeri de gösterir (Kılıçkan, 2004: 17).

El yazısı, okul çağındaki çocuklar için edinilmesi gereken önemli bir beceridir. Yazı yazma etkinliği bir öğrencinin okul gününün önemli bir kısmını alır (Calp, 2013: 1). Akyol'a göre insanoğlunun iletişimde kullandığı en etkili ve kalıcı araçlardan birisi olan yazıdaki önemli unsurlar hız ve okunabilirliktir. Bu iki unsurun istenilen seviyede olabilmesi, harflerin şekil olarak basit ve kolay üretilebilir nitelikte olmasıyla ilişkilidir. Çünkü harfler kolay ve hızlı bir şekilde üretilemezlerse, çocuk yazma sırasında fikirlerin organizasyonu, yazılanların sayfa üzerinde uygun bir şekilde yerleştirilmesi gibi hususlarla ilgilenemez. Bu durum yazmada önceleri nitelik ve nicelik açısından yetersizliğe, daha sonraları da yazmaktan nefrete dönüşebilir (2000: 37). Bu nedenle yazma işinin okunaklılık, hız ve estetik açıdan yeterli düzeyde oluşu, yazılı anlatım derslerinin de başarıya ulaşmasında etkili bir faktördür.

Yapılan çok sayıda araştırma okuma ve yazmanın karşılıklı olarak birbirini etkilediğini ve geliştirdiğini ortaya koymuştur. Bu nedenle bitişik eğik yazı ile kazanılan süreklilik, akıcılık ve dikkat; okumaya da yansımakta ve öğrencinin okuma becerilerini geliştirmektedir. Okuma ve yazma becerisindeki bu süreklilik, akıcılık ve hız; zamanla öğrencinin düşünme, anlama, sorgulama, ilişkilendirme gibi zihinsel becerilerinin hızla gelişmesini desteklemektedir (Güneş, 2006: 17-19).

Fatih Altaylı, 2005 yılında kaleme aldığı bir köşe yazısında bitişik eğik yazı kullanımının gerekliliği ve önemi üzerinde durmuştur. Güzel yazı yazmanın bir kültür göstergesi olduğunu vurgulayan Altaylı, kendi okul hayatında bitişik eğik yazı öğrenmediği için yazısının çirkin olduğunu, kendinden önceki kuşakların el yazılarının orijinal, karakteristik ve estetik olduğunu dile getirmektedir. Medeniyetin ve tarihin yazmakla başladığını dile getiren Altaylı, okullarda güzel yazı adı verilen bitişik eğik yazının öğretilmesi gerekliliğini vurgulamaktadır (Altaylı, 2005; Akt.: Yıldız, 2008: 102).

Cumhuriyet'ten günümüze kadar Türkçe öğretim programları incelendiğinde bitişik eğik yazının giderek ihmal edildiği dikkat çekmektedir. Kemal Atatürk'ün başöğretmen sıfatıyla Türk insanına Latin alfabesini öğrettiği kara tahta başında yazdığı harfler, bitişik eğik yazının bu dönemde kullanıldığının bir göstergesidir (MEB, 2005: 235). 1928 yılında gerçekleştirilen harf inkılabıyla birlikte ilkökul programına ikinci sınıftan itibaren yazı dersi konulmuştur. 1930 programında 'El Yazısı' adıyla bir bölüm yer almaktadır. Bu dersin hedefi "ilkokuldan mezun olan öğrencilere düzgün, okunaklı ve seri yazma alışkanlığı kazandırmak" olarak belirtilmiştir. Programa göre öğrenciler birinci sınıfta basit kitap yazısı, ikinci sınıfta bitişik yazı, üçüncü sınıfta ise asıl el yazısı öğrenecek ve ilerleyen yıllarda da bunu kullanacaktır (Temizyürek ve Balcı, 2006: 30-41). 1948 ilkökul programında da çocuklara işlek, süratli ve güzel bir el yazısı kazandırmak, yazı dersinin başlıca amacı olarak ifade edilmiştir. Aynı programda her öğrencinin yazısında zamanla beliren şahsi üslûbun el yazısına güzellik değeri veren kuvvetli bir etmen olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca öğrencilerin güzel sanat zevkinin ve güzellik duygularının gelişmesini sağlamada el yazısının önemi ve katkısı vurgulanmıştır (MEB, 1948: 246-250). Ayrıca bu programda bitişik dik yazının bir geçiş yazısı olduğu, süratli ve güzel bir el yazısına ancak eğik el yazısı ile ulaşılabileceği dile getirilerek öğrencilerin dik yazıyı öğrendikten sonra beşinci sınıfta bitişik eğik yazıya geçmeleri uygun görülmüştür (MEB, 1948: 255). 1981 Türkçe öğretim programında da bitişik eğik yazıya Türkçe dersine ayrılan toplam ders saati içerisinde 1 saat ayrılması öngörülmüş, 'Güzel Yazı' dersleri içerisinde bitişik eğik yazı ile birlikte sanatsal ve dekoratif yazı örnekleri sunulması ifade edilmiştir (MEB, 1981: 341).

2005 Türkçe Öğretim Programı (1-5.sınıflar), öğrencilerin hayat boyu kullanabilecekleri dinleme, konuşma, okuma, yazma, görsel okuma ve görsel sunu becerilerini kazanmaları; bu becerileri kullanarak kendilerini bilişsel, sosyal ve duygusal yönlerden geliştirmeleri; etkili iletişim kurmaları; Türkçe sevgisiyle, istek duyarak okuma-yazma alışkanlığı edinmelerini amaçlamaktadır (MEB, 2005: 14). Program, yapılandırıcı yaklaşım merkeze alınmakla birlikte, çoklu zekâ ve öğrenci merkezli öğrenme gibi çeşitli eğitim yaklaşımlarını ön plana çıkaran bir anlayışla hazırlanmıştır (MEB, 2005: 14). Buna göre ilk okuma yazma öğretiminde ses temelli cümle yöntemiyle birlikte bitişik eğik yazı kullanımı zorunlu hâle getirilmiştir. Programda öğrencilerin, dik temel harflerin ardından bitişik eğik yazıya geçişte güçlük çektikleri ve bu nedenle ilk okuma yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başlanacağı belirtilmektedir (MEB, 2005: 236).

Ayrıca öğrencilerin bundan sonraki öğrenim hayatlarında da bitişik eğik yazı kullanmaları beklenmektedir. Daha önceki Türkçe öğretim programlarında bitişik eğik yazı kullanımı zorunlu olmamakla birlikte yalnızca güzel yazı derslerinde kullanılan estetik bir yazı tipi olarak kabul edilmiştir (Uysal, 2008: 313). Dolayısıyla 2005 Türkçe öğretim programının en önemli yeniliği bitişik eğik yazının öğrenim hayatının başından itibaren tüm derslerde zorunlu olarak kullanılması gerekliliğidir.

Programda bitişik eğik yazının faydalarını şöyle sıralanmaktadır:

“İlk okuma-yazma öğrenmeye başlayan öğrencilerin, kalem ellerine ilk aldıklarında eğik ve dairesel çizgiler çizdikleri gözlenmektedir. Bu durum öğrencilerin bitişik eğik yazıya geçişini kolaylaştırmaktadır.

Öğrenciler anatomik yapıları gereği kalem eğik olarak tutmaktadırlar.

Bitişik eğik yazının akıcı ve kesintisiz olması, soldan sağa doğru yazı yönünü desteklemektedir.

Bitişik eğik yazı, geri dönüşlere izin vermemektedir. Bu durum yazının akıcı ve doğru yönde gelişimini sağlamaktadır.

Bitişik eğik yazı, harflerin doğru yazımını desteklediğinde harflerin yazılış yönlerinin karıştırılması sorununun ortaya çıkmasını önlemektedir.

Bitişik eğik yazıdaki süreklilik, düşüncedeki süreklilik ile örtüşmekte ve birbirini desteklemektedir. Böylece yazıda kazanılan bu akıcılık okuma becerisine de yansımaktadır.

Bitişik eğik yazı, ayrıntılı ve bağlantılı düşünme ile dikkati geliştirmektedir.

Bitişik eğik yazı, kinestetik zekâyı ve zihinsel gelişimi desteklemektedir.

Bitişik eğik yazı, kelimelerin bütün olarak yazılmasını öngördüğü için kelime tanımayı kolaylaştırmakta ve hecelemeyi önlemektedir.

Dik temel harflerin ardından bitişik eğik yazı harfleri ile yazmaya başlayan öğrenciler bitişik eğik yazıya geçişte güçlük çekmektedirler. Bu nedenle ilk okuma-yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başlanmalıdır.

Bitişik eğik yazının estetik görünümü, öğrencilerin estetik bir bakış açısı geliştirmelerine yardımcı olduğundan, onların sanatsal gelişimlerine katkıda bulunmaktadır. Bitişik eğik yazı öğretimi ile resim ve müzik derslerinin öğretimleri arasında ilişki bulunmaktadır.” (MEB, 2005: 235-236).

Bunlardan başka bitişik eğik yazı öğrencide yazma isteğini artırmakta, ilgi uyandırmakta, yazı yazmayı sevdirmekte, öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmekte, süslü yazı yazma zevkini de kazandırmaktadır (Güneş, 2006: 18).

2005 Türkçe öğretim programının ikinci kademe boyutunda da (6-8. Sınıflar) bitişik eğik yazı kullanımı devam etmektedir. Programda “Bitişik eğik yazı öğretimi, ilk okuma yazma öğretimiyle birlikte başlayıp ilk sınıflarda kazandırılacağından 6, 7 ve 8. sınıflarda bitişik eğik yazı için bir zaman dilimi ayrılmayacaktır.” ifadesiyle birlikte “Öğrencilerin bütün derslerde, bitişik eğik yazıyı işlek ve güzel kullanmalarına özen göstermeleri sağlanmalıdır.” uyarısı yer almaktadır. Programın temel dil becerilerinden ‘yazma’ bölümünün kazanımlarında ‘yazma kurallarını uygulama’ başlığı altında “Düzgün, okunaklı ve işlek bitişik eğik yazıyla yazar.” ifadesi dikkat çekmektedir (MEB, 2006: 7-30).

Bununla birlikte bitişik eğik yazı kullanımı, özellikle ilkokuldan sonra kesintiye uğradığı için MEB, programın uygulanmasından 5 yıl sonra yayımladığı 09.12.2011 tarih ve 1714 sayılı genelgede “Öğrencilere işlevsel bir bitişik eğik yazı öğretiminin ilköğretimin 1. sınıfından başlanarak bütün derslerde ve tüm sınıflarda kullanımının sağlanması işlek ve güzel bir el yazısı kazandırılması hususu hüküm altına alınmıştır.” ifadesine yer vermiştir (MEB, 2011).

Yazma becerisi, ilköğretimde kazandırılmaya başlanan temel becerilerden biridir. Yazı derslerinin amacına ulaşabilmesi için ilköğretim yazı programının yanı sıra öğretmenlerin bu konudaki deneyimleri ve tutumları önemlidir. Nitekim ilk okuma yazma öğretimine bitişik eğik yazıyla başlayan öğrenci, sınıf öğretmenin denetiminde bu yazıyı kullanmaya dördüncü sınıfın sonuna kadar devam etmektedir. Öte yandan, beşinci sınıftan itibaren ortaokulda branş öğretmenleri tarafından yürütülen derslerde bitişik eğik yazının terk edildiği gözlenmektedir. Bu da yazı öğretiminin sürekliliğini engelleyen önemli bir faktördür.

2005 yılından itibaren kullanılan bitişik eğik yazı, 2008-2009 eğitim yılından itibaren ilköğretim birinci kademe öğrencileri ve sınıf öğretmenlerinin yanında branş öğretmenlerini de ilgilendiren önemli bir mesele hâline gelmiştir.

Bu doğrultuda 2006-2007 eğitim-öğretim yılında değişen öğretmen yetiştirme programları incelendiğinde Sınıf Öğretmenliği bölümüne ikinci sınıfın ikinci döneminde “Yazı Teknikleri” ile Türkçe Öğretmenliği bölümüne birinci sınıfın birinci döneminde “Yazı Yazma Teknikleri” dersleri konduğu dikkat çekmektedir. Ancak diğer branş öğretmeni yetiştirme programları incelendiğinde, ilköğretim okullarındaki tüm derslerde kullanılması zorunlu olan bitişik eğik yazı öğretimi ile ilgili herhangi bir dersin bulunmadığı görülmektedir (Akkaya ve Kara; 2012: 321; Kavak, Aydın ve Altun, 2007’den Akt.: Arslan ve İlgin, 2010: 73).

Lisans programları içerisinde yalnızca Türkçe Eğitimi bölümlerinde bulunan “Yazı Yazma Teknikleri” dersinin içeriği ise şöyle ifade edilmektedir: “Yazı kavramı, güzel yazma yöntem ve teknikleri, büyük temel harfler, küçük temel harfler, eğik büyük yazı harfleri ve yazılış yönleri, bitişik eğik yazı küçük harfleri ve yazılış yönleri, rakam ve işaretlerin yazılışı, büyük ve küçük temel harflerle bitişik, dik ve eğik el yazısı, dik ve eğik el yazısıyla metinler oluşturma, çeşitli dekoratif, antik vb. yazılar, uygulama çalışmaları, düzgün ve okunaklı yazı uygulamaları.” (Çiftçi, 2011: 404).

Bitişik eğik yazı kullanımının süreklilik arz etmesi için kişinin ilköğretimden yükseköğretimin sonuna kadar bu yazı tipini kullanması, benimsemesi ve sürdürülmesi gerekmektedir. Bu sürecin kesintiye uğramaması için de özellikle branş öğretmenlerine büyük sorumluluk düşmektedir.

Araştırmanın Problemi

Bu çalışmada “Türkçe öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı kullanımını hakkındaki görüşleri nedir?” sorusuna cevap aranmaktadır.

Alt Problemler

1. Türkçe öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı ile ilgili tutumları nelerdir?
2. Türkçe öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı uygulanmalarında yaşadıkları sorunlar nelerdir?
3. Türkçe öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazının kullanımını yaygın hâle getirmek için geliştirdikleri öneriler nelerdir?

Araştırmanın Amaç ve Önemi

2005 yılında ilk okuma yazma öğretiminde ses temelli cümle yöntemiyle birlikte uygulamaya konan bitişik eğik yazı kullanımının yaygın ve sürekli hâle getirilmesi büyük oranda öğretmenlere bağlıdır. Bu anlamda diğer branşlarla birlikte Türkçe öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı ile ilgili düşünceleri büyük önem taşımaktadır.

Bitişik eğik yazının pek çok yararı dile getirilmesine rağmen uygulamada bazı sıkıntıların yaşandığı bilinmektedir. Bu konuda yapılan çalışmalar, ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazı öğrenirken yaşadıkları sorunlar ve sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazı hakkındaki görüşleriyle sınırlıdır. Oysa ilk okuma yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başlayan öğrenciler, 5. sınıftan itibaren ortaokula devam etmektedirler. Ortaokulda öğrencilerin tüm derslerde bitişik eğik yazıyı kullanmaları gerekmektedir. Bu anlamda yazı yazma becerisini geliştirmeyi amaçlayan Türkçe derslerinde bitişik eğik yazının kullanımı ayrı bir önem arz etmektedir. Türkçe öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı kullanımı hususunda yetersizlikleri ve olumsuz tutumları, bu yazının kullanımını ortaokuldan itibaren kesintiye uğratmaktadır. Dolayısıyla Türkçe öğretim programının uygulanmasıyla ilgili sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu çalışma sayesinde ilkokulda bitişik eğik yazı kullanan öğrencilerin ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıfta ya da lisede karşılaşılabileceği problemler önceden belirlenerek çözüm önerileri geliştirilebilecektir.

Bu doğrultuda çalışmanın amacı Türkçe öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı kullanımını konusundaki görüşlerini tespit etmek ve bu görüşler doğrultusunda mevcut sorunlara birtakım çözüm önerileri sunmaktır.

2. YÖNTEM

Bu araştırma, bir nitel araştırma çalışmasıdır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı bir araştırma yöntemidir. Bu yöntemde algı ve olayların kendi ortamları içerisinde gerçekçi ve bütünsel bir bakış açısı ile ortaya konulması amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 39).

Araştırmanın Örneklemi

Araştırmanın örneklemi, 2013-2014 eğitim-öğretim yılının güz döneminde Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümünde 1. sınıfta öğrenim gören (n=39) Türkçe öğretmeni adaylarından oluşmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme çeşitlerinden, kolay ulaşılabilir durum örnekleme kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 113).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, nitel araştırma veri toplama yöntemlerinden görüşme formu kullanılmıştır. Öncelikle araştırmacılar tarafından geliştirilen sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Soruların oluşturulmasında önce alan taraması yapılmış ve uzman görüşü alınmıştır. Ardından öğrenci ve öğretmenlerle görüşülerek ön deneme yapılmış, böylelikle anlaşılmayan sorularda değişikliğe gidilmiştir. Bu aşamalardan sonra son şekli verilen görüşme formu şu üç sorudan oluşmaktadır:

1. Bitişik eğik yazı yazmayı seviyor musunuz? Niçin?
2. Bitişik eğik yazı yazmayı öğrenirken yaşadığınız sorunlar nelerdir?
3. Bitişik eğik yazı ile ilgili yaşadığınız sorunlar varsa bu sorunların çözümünü ile ilgili önerileriniz nelerdir?

Verilerin Analizi

Araştırmacılar tarafından geliştirilen açık uçlu sorulardan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formunun uygulanmasından sonra öğretmen adaylarının cevaplarından elde edilen nitel veriler, iki ayrı araştırmacı tarafından okunmuş ve bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Ardından veriler, betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiştir. Betimsel analizde görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 224). Betimsel analizin ardından elde edilen verilerin değerlendirilmesinde içerik analizine başvurulmuş ve açık kodlama yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 228; Büyüköztürk, 2009: 269). Belirlenen kodlar bir araya getirilerek temalar (kategoriler) oluşturulmuştur. Temaların belirlenmesinde, öğretmen adaylarına yöneltilen sorulara verilen cevaplar esas alınmıştır.

2. BULGULAR

Tablo 1: Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bitişik Eğik Yazıya Dair Tutumları

Temalar	f	%	Seçilen Cevaplar
Sevenler	18	46.15	Bitişik eğik yazıyı seviyorum çünkü daha okunaklı ve daha zevkli buluyorum. (K 7)
			Bitişik eğik yazıyı yavaş yazdığımda güzel oluyor. Bu nedenle seviyorum. (K 8)
			Bitişik eğik yazıyı seviyorum çünkü yazarken vaktim daha güzel geçiyor. (K 9)
Sevmeyenler	19	48.71	Bitişik eğik yazıyı seviyorum çünkü yazarken yazım daha hızlı ve akıcı. (K 13)
			Bitişik eğik yazıyı sevmiyorum, gereksiz gördüğümü söylesem yalan olmaz. (K 39)
			Şimdiye kadar dik temel harflerle yazmış olmamdan dolayı bitişik eğik yazı ile yazmak benim için bir işkence olmuştur. (K 38).
			Bitişik eğik yazıyı sevmiyorum çünkü aşırı derecede gereksiz buluyorum. (K 3)

Kararsızlar	2	5.12	Sevmeye çalışıyorum. İleride ne olur bilmem ama şu anda kararsızım. (K 17) Bitişik eğik yazıyı tam anlamıyla seviyorum diyemem. Çünkü yazım çirkinleşti. (K 27).
--------------------	----------	-------------	---

Tablo 1'deki veriler incelendiğinde bitişik eğik yazının kullanımına dair olumlu tutuma sahip olan öğretmen adaylarının oranı % 46.15 iken, olumsuz tutuma sahip olan öğretmen adaylarının oranı % 48.71'dir. Bitişik eğik yazıyı sevip sevmeme konusunda kararsız olan öğretmen adaylarının oranı ise %5.12'dir. Sonuçlar, bitişik eğik yazıyı seven ile sevmeyen öğretmen adaylarının oranları arasında önemli bir farklılık bulunmadığını ortaya koymaktadır.

Bitişik eğik yazıyı seven öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu bu yazıyı hızlı, akıcı ve estetik olduğundan ötürü sevdiklerini belirtmiştir. Bitişik eğik yazıyı sevmeyen öğretmen adayları ise dik temel harflere alışkın olduklarını, bitişik eğik yazıyı gereksiz bulduklarını, bu yazının kullanılmasının gerekliliği yönünde kendilerine inandırıcı bilgiler verilmediğini ve bu yazıyı günlük hayatta sadece okulda kullandıklarını sevmeme sebebi olarak belirtmişlerdir.

Tablo 2: Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bitişik Eğik Yazının Kullanımında Yaşadıkları Sorunlar

Temalar	f	%	Seçilen Cevaplar
Hızlı yazma ve hızlı düşünmeyi engelleme	38	76.80	Bitişik eğik yazı yazarken hızlı olamıyorum. (K 32) Çok hızlı yazamıyorum. (K 39) Bitişik eğik yazıyı çok geç yazıyorum. (K 38) Bitişik eğik yazı yazarken hızlı yazamıyorum. K 38) Bir düşünce yazısı yazarken yazana kadar düşündüklerimi unutuyorum. (K 33)
Harflerin birleşme yerlerini karıştırma	26	66.66	Yazı yazarken harfleri bitıştirmekte zorlanıyorum. (K 25) Bitışmeyen harfleri birleştiriyorum. (K 31) Harflerin birleşme yerlerini karıştırıyorum. (K 21).
El kaslarının yorulması	27	69.22	Öncelikle yazı yazarken elim çok ağrıyor, bir süre sonra tutmaz oluyor sanki. (K 10). Kolum çok yoruluyor. (K 15) Bir süre sonra elim ağrımaya başlıyor. (K 31)
Dik temel yazıya alışkın olma	22	56.40	Dik temel harflerle yazmaya alışkın olduğum için, yeni yazıya alışamıyorum. Bu yüzden zorlanıyorum. (K 1) Bu yazıyı sonradan öğrendiğimiz için yazmak zor geliyor. (K 33)

Kullanışlı bulmama	18	46.15	Bitişik eğik yazıyı çok estetik buluyorum ancak kullanışlı değil. (K7)
Okunaklı olmama	17	43.58	Yazdıklarımı okuyamıyorum. (K 16)
Noktalama işaretlerini unutma	13	33.33	Noktalama işaretlerini unutuyorum. (K 37) Bitişik eğik yazı yazarken harflerin noktalarını unutuyorum. (K 4) Noktalama işaretlerini unutuyorum. (K 31)
Kitapların dik temel harflerle yazılması	10	25.64	Matbaa yazıları normal olduğu için bu yazıyı öğrenmeye ket vuruyor. (K 18)
Eğiklik oranını ayarlayamama	6	15.38	Eğikliği tutturamıyorum, yazarken zorlanıyorum. (K 23)
Yazımının zor olması	6	15.38	Bitişik eğik yazıyı sevmiyorum, yazması zor. (K28)
Bitişmeyen büyük harfleri karıştırma	5	12.82	Büyük harflerin yazımında sorunlar çıkıyor. (K 27) Büyük harfleri kullanırken bitişen ve bitişmeyen harfleri karıştırıyorum. (K 30)
t, f, r, j, z, p, s harflerini kelime içinde yazamama	5	12.82	Bazı harfleri yazmada zorlanıyorum. Örneğin: küçük t, f, r. (K 24) Birkaç harfin yazımında zorlanıyorum. Mesela f, z gibi. (K 30)
Günlük kullanıma uygun olamama	4	10.25	Bitişik eğik yazının günlük kullanıma uygun olmadığını düşünüyorum. (K 4)

Tablo 2'deki veriler incelendiğinde öğretmen adaylarının bitişik eğik yazının yazarken yaşadıkları sorunlara ilişkin bulgular, şu şekilde sıralanmıştır: “Hızlı yazma ve hızlı düşünmeyi engelleme” %76.80, “el kaslarının yorulması” %69.22, “harflerin birleşme yerlerini karıştırma” %66.66, “dik temel yazıya alışkın olma” %56.40, “kullanışlı bulmama” %46.15, “okunaklı olmaması” %43.58, “noktalama işaretlerini unutma” %33.33, “kitapların dik temel harfle olması” %25.64, “eğiklik oranını ayarlayamama” %15.38, “yazımının zor olması” %15.38, “bitişmeyen büyük harfleri karıştırma” %12.82, “t, f, r, j, z, p, s seslerini kelime içinde yazamama” %12.82, “günlük kullanıma uygun olamama” %10.25.

Sonuçlar incelendiğinde öğretmen adaylarının bitişik eğik yazının günlük yaşamda (televizyon, bilgisayar, gazete, kitap, tabela vb.) kullanılmıyor oluşunu, önemli bir sorun olarak belirttikleri gözlenmektedir. Bu bulgular, dik temel yazıyı kullanmayı alışkanlık edinmiş öğretmen adaylarının, sonradan bitişik eğik yazı öğrenmelerinin güç ve sakıncalı olduğunu ortaya koymaktadır.

Oysa bitişik eğik yazı alışkanlığı, öğrencilerin diğer yazı karakterleriyle yazılmış metinleri okumalarında problem çıkarmamaktadır. Yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başlayan öğrencilerin, değişik stillerde yazılmış harfleri tanımakta ve okumakta güçlük çekmediklerini deneysel çalışmalarla ispatlanmıştır (MEB, 2005: 235-236; Güneş, 2013: 181-182; Güneş, 2007: 190).

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan öğretmen adayları, bitişik eğik yazıyı önceden bilmedikleri için el kaslarının yorulduğunu belirtmişlerdir. Bu durum doğal karşılanmalıdır. Yazmayı yeni öğrenen bir ilköğretim öğrencisi için de aynı şeyden bahsetmek mümkündür. Bunun yanı sıra öğretmen adayları dik temel yazıya alışkın oldukları için bitişik eğik yazı stili onların yazma hızını düşürmekte bu da düşünce hızını etkilemektedir. Ayrıca öğretmen adayları, t, f, r, j, z, p, s harflerinin yazımında zorluk yaşadıkları için bitişik eğik yazıyı genel anlamada zor bulmaktadırlar. Tüm bu nedenler öğretmen adaylarının yazma hızını düşürmekte, yazılarının estetik oluşunu engellemekte ve sonuç olarak da bitişik eğik yazının kullanışlı, pratik ve günlük yaşama uygun olmadığını düşünmelerine neden olmaktadır.

Tablo 3: Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bitişik Eğik Yazının Kullanımında Mevcut Sorunların Çözümü İle İlgili Önerileri

Temalar	f	%	Seçilen Cevaplar
İstenilen ve eğlenceli metinlerde kullanılmalı	2	51.2	Öğrencilerin sevdikleri konularda pratik yapmalarının doğru olacağını düşünüyorum. (K 5)
	0	8	Herkes sevdiği şiirleri getirip yazsın daha eğlenceli olur. (K 2)
Uygulama arttırılmalı	1	46.1	Bitişik eğik yazı tipini geliştirecek ödevler, uygulamalar yapılmalıdır. (K 8)
	8	5	Öğrencilerin sevdiği metinlerle yazması sağlanmalıdır. (K 6)
Ders ve mevcut okuma kitapları bitişik eğik yazı ile olmalı	1	35.8	Ders kitapları bu yazı biçimiyle basılmalı. (K 10)
	4	9	Öğrenciler bitişik eğik yazı ile her alanda karşılaşmıyorlar çünkü kitaplarda, her yerde dik temel harfleri görüyorlar. (K 8)
1. sınıftan itibaren kullanılmalı	6	15.3	Öğrenim süreci başlar başlamaz bu eğitim verilmeli. (K 20)
		8	Bitişik eğik yazıyı sevmek için bu ders temelden alınmalıdır. (K 17)
Günlük hayatta kullanılmalı	6	15.3	Dergi, roman vs. gibi genel geçer somut metinlerde ve hatta sinema, TV, bilgisayar ortamlarında da bu yazı kullanılmalı. (K 21)
		8	Bitişik eğik yazı günlük hayatta daha çok kullanılmalı. (K 22)

Görsel ve teknolojik destek sağlama	6	15.38	Slaytlar aracılığıyla, resimlerle örnekler göstererek öğretilmelidir. (K 16) Bence dersler görsellerle iç içe olmalı. (K 10)
Yazının bilimsel faydalarını tanıtmaya	3	7.69	Bu yazının bilimsel faydalarının anlatılması öğrencilerin yazıyı kullanmasını sağlayacaktır. (K 1) Öğrencilere bitişik eğik yazının faydası en başta anlatılmalı ve benimsetilmelidir. (K 7)
Yazıyı ilginç ve eğlenceli hâle getirme	2	5.12	Bitişik eğik yazı öğretimi daha ilginç hale getirilmeli. (K 22) Öncelikle harfler çeşitli benzetmelerle öğretilmelidir. (K 13) İlk olarak zevkli konular hakkında yazılmalıdır. (K 1)
Yazıyı basitleştirme	1	2.56	Biraz daha estetik katarak ya da basitleştirerek öğrencinin dikkatini çekebiliriz. (K 18)
Ön hazırlık yapma	1	2.56	Eğik yazı ile ilgili bir ön hazırlık yapılabilir, eli yazıya alıştırmak için. (K 12)
Dekoratif yazılarla tanıtmaya	1	2.56	Dekoratif yazılar güzel ve eğlenceli olduğu için öğrenciler bitişik eğik yazıyı daha çok sever. (K 2)

Tablo 3'teki veriler incelendiğinde öğretmen adaylarının bitişik eğik yazının uygulanması esnasındaki mevcut sorunların çözümü için sundukları öneriler, şu başlıklar altında sınıflandırılmıştır: "İstenilen ve eğlenceli metinlerde kullanılmalı" % 51.28, "uygulama arttırılmalı" %46.15, "ders ve okuma kitapları bitişik eğik yazı ile olmalı" %35.89, "1. sınıftan itibaren uygulanmalı" %15.38, "günlük hayatta kullanılmalı" %15.38, "görsel ve teknolojik destek sağlanarak öğretilmeli" %15.38, "yazının bilimsel faydaları anlatılmalı" %7.69, "yazının öğretimi ilginç ve eğlenceli hâle getirilmeli" %5.12, "yazı basitleştirilmeli" %2.56, "ön hazırlık yapılmalı" %2.56, "dekoratif yazılarla tanıtılmalı" %2.56.

Sonuçlar incelendiğinde bitişik eğik yazı öğretiminde yaşanan sorunların ortadan kalkması Türkçe öğretmeni adaylarına göre büyük ölçüde uygulama çalışmalarının artırılmasına bağlıdır. Bunun yanı sıra öğretmen adayları bu yazının kullanım alanının yalnızca okul hayatıyla sınırlı olmayıp günlük yaşama kadar genişletilmesi gerekliliğini de savunmaktadırlar. Bitişik eğik yazıyı sonradan öğrenen öğretmen adayları için bu yazının öğrenim hayatının başından itibaren kullanılması, sorunun çözümü için gerekli olan hususlardan biridir. Nitekim ilk okuma yazma öğretiminde bitişik eğik yazı kullanan öğretmen adayları için uygulama noktasında yaşanan sıkıntıların ortadan kalkması beklenmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulardan hareketle öğretmen adayları bitişik eğik yazının kullanımına dair şu görüşleri belirtmektedir:

“Bilimsel açıdan yararları kanıtlanmış olsa bile yarardan çok zararı olmakta, normal yazıdan daha uzun sürmekte, kolumu ağrıtmaktadır.” (K 17)

“Bitişik eğik yazının yaygın hale getirilmesi için tüm ders kitapları bitişik eğik yazı ile basılmalıdır.” (K 25)

“Bu yazı, günlük hayatta kullanılarak öğrencilere benimsetilmelidir.”(K 27)

“Öğrenciler el yazısını sadece okulda kullanabilmektedir. Öğrenciler dışarıya çıktıklarında el yazısıyla yazılmış ne bir kitap ne de bir gazete ile karşılaşmaktalar.” (K 29)

“Bitişik eğik yazı öğretilirken ders kitaplarındaki yazıların dik temel harflerle olması öğrencilerde kafa karışıklığına sebep olmaktadır.” (K 30)

“İlkokulda eğik yazı ile kullanılıp ortaokulda bırakmamalı, eğik yazı kullanımı süreklilik arz etmelidir.”(K 30)

“Madem bitişik yazı çok yararlı ve önemli, neden gazetelerde düz yazı kullanılıyor? Ayrıca öğrencilere ülkede hangi yazı kullanılıyorsa o yazı öğretilmeli ya da öğretilen yazı ülkede yaygınlaştırılmalı.” (K 37)

“Okul kitaplarının matbaa harfleriyle değil de öğrencilere öğretilen bitişik eğik yazıyla basılması gerekir. Böylece öğrenciler aynı harflerle hem okuyup hem de yazabilirler. Okuma ve yazmada farklı yazı tipleri ile çocukların kafası karışmamış olur.” (K 9)

“Düz yazı bana daha mantıklı geliyor. Çünkü kolay ve güzel. Her ne kadar bilimsel açıdan daha yararlı olsa da benim tercihim düz yazı.” (K 1)

“El yazısını faydalarına gelince ben bu faydalara pek katılmıyorum. Mesela parmak ve kol kaslarını çalıştırdığı söyleniyor ama ben yazarken elim fazlası ile ağrıyor.” (K 6)

“Elin anatomisine uygun olabilir ancak eli yorduğu da bir gerçek.” (K 8)

Tartışma ve Sonuç

Literatürde ses temelli cümle yöntemi ve bitişik eğik yazı ile gerçekleştirilen ilk okuma yazma öğretimi sırasında karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerini inceleyen pek çok araştırma mevcuttur.

Bitişik eğik yazı uygulamalarıyla ilgili yapılan çalışmaların bir kısmı bu alanda yaşanan sorunların tespitiyle ilgilidir. Diğer çalışmalar ise bu yazının öğretimi ile ilgili çaba gösteren öğretmen ve öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemeye yönelik çalışmalardır. Çalışmaların bir diğer boyutu da bu yazıyı öğrenen konumundaki bireylerin görüşleri ve uygulama boyutunda yaşadıkları sorunların belirlenmesine yöneliktir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde ortaokul öğrencilerinin ve branş öğretmenlerinin bitişik eğik yazıyla ilgili görüşlerini ortaya koyan araştırmaların yetersiz olduğu dikkat çekmektedir. Ayrıca öğrencilerle yapılan çalışmaların genellikle ilkökul düzeyinde, öğretmenlerle yapılan çalışmaların da sınıf öğretmenleriyle sınırlı olduğu belirlenmiştir. Bu konuda özellikle Türkçe öğretmeni adaylarının görüşlerine yer veren çalışmaların yeterli olmadığı tespit edilmiştir.

Çiftçi (2005) ile Karaman ve Yurduseven (2008) yaptıkları çalışmalarında, ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin genel olarak bitişik eğik yazıyı okumada ve yazmada zorlandıklarını belirtmişlerdir. Belet ve Karadağ (2007) ise, araştırmalarında sınıf öğretmenlerin çoğunun, bitişik eğik yazı ile ilk okuma yazma öğretiminin zor bir uğraş olduğunu dile getirdiklerini belirtmişlerdir.

Kırmızı ve Kasap (2013); ilkökul 1. ve 2. sınıf öğretmenlerinin ilk okuma yazma öğretimi sürecinde bitişik eğik yazı ve dik temel harflerle yapılan eğitim hakkındaki görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırma yapmışlardır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin hem okuma yazmaya hazırlık aşamasında hem de yazının öğretilmesi aşamasında dik temel harflerle öğretimi daha kolay buldukları ortaya çıkmıştır. Bu durumun sebebi olarak öğretmenler, dik temel yazı sitilinde çizgilerin basit ve sade olmasını göstermişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu, öğrencilerin dik temel harflerle daha güzel ve okunaklı yazdıkları için dik temel harflerin kullanımını tercih ettiklerini belirtmişlerdir.

Arslan ve Ilgın'ın (2010) çalışmalarında, ilkökul öğretmen ve öğrencilerinin genel olarak bitişik eğik yazı yazmayı bir zorunluluk olarak gördüğü tespit edilmiştir. Ayrıca araştırma sonucuna göre öğretmenler, birinci sınıfta okuma yazma öğretime dik temel yazı ile başlanması gerektiğini savunmaktadır.

Yıldırım ve Ateş (2010), sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazı öğretimi uygulamalarına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırma yapmışlardır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya ilişkin olumlu tutumlar sergiledikleri, öğrencileri bitişik eğik yazı öğretim sürecine hazırlamak için farklı çalışmalar yaptıkları, öğrencilerin yazılarını kontrol ederek değerlendirdikleri, bitişik eğik yazı öğretiminde bazı güçlüklerle karşılaştıkları, karşılaştıkları güçlüklerin üstesinden gelmek için problem yaşayan öğrencilere daha fazla zaman ayırdıkları, bitişik eğik yazı konusunda öğrencilere model oldukları ve kendilerini bitişik eğik yazı öğretiminde yeterli gördükleri tespit edilmiştir.

Duran'ın (2011) bitişik eğik yazı harflerinin yazım şekillerine ilişkin öğretmenlerin görüşlerini belirlemeye yönelik çalışmasında araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun, bitişik eğik yazı öğretimini anlamlı bulmadığı ve dik temel harfle yazı eğitimine geri dönülmesini istedikleri tespit edilmiştir.

Akpınar ve Turan (2008) ilk okuma-yazma öğretiminde kullanılması zorunlu olan STCY (ses temelli cümle yöntemi) ile bitişik eğik yazının uygulamadaki etkililiğini; sınıf öğretmenleri, müfettişler ve okul yöneticilerinin görüşlerine dayalı olarak belirlemeye yönelik bir çalışma yapmışlardır. Araştırmanın sonuçlarına göre katılımcıların yarısından fazlası, bitişik eğik yazının estetik olduğunu ve bu yöntemle öğrencilerin hızlı yazdığını, ancak özellikle harfleri birleştirmede sorun yaşadıklarını belirtmiştir. Katılımcıların önemli gördüğü bir sorun da, okullardaki ders materyallerinin dik temel yazıya göre hazırlanmış olmasıdır. Katılımcılardan bazıları da okul öncesi eğitim alan öğrencilerin dik yazıya olan aşinalığından dolayı, bitişik eğik yazıyı öğrenme sürecinde ciddi sorunlar yaşadıklarını belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların yarısından fazlası bitişik eğik yazıyı bilmediklerini, bu konuda yardıma ihtiyaç duyduklarını da dile getirmiştir. Çalışmada dikkat çeken önemli bir bulgu da ilk okuma yazma öğretiminde bitişik eğik yazı uygulamasını en fazla benimseyen öğretmen grubunun, 21 yıl ve üzeri; en az benimseyen grubun ise, 1-5 yıl kıdeme sahip katılımcılar olduğudur.

Kazu ve Ersözlü (2006), bitişik eğik yazı uygulamalarının faydalı, işleyen ve işlemeyen yönlerini ilkökul birinci sınıf öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda belirlemeye yönelik bir araştırma yapmışlardır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu bitişik eğik yazının öğrenciler için zihinsel, fiziksel ve estetik açıdan faydalı olduğu ve ileriye yönelik kişilik kazanımını sağlayacağı, ayrıca değişik stillerdeki harfleri okumayla birlikte bir çeşitlilik getireceği görüşünü savunmaktadır.

Bulut ve Aköz'ün (2010) sınıf öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı yeterlilikleri üzerine yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının %98'inin bitişik eğik yazı yazabildikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarından %82'si bu yazıyı günlük yaşantılarında kullanmadığını, %18'i kullandığını belirtmiştir. Bu durumun, öğretmen adaylarının bu yazıyı yazarken sorun yaşamalarına ve öğrencilerine öğretme noktasında kendilerini yeterli görmemelerine sebep olduğu ortaya konmuştur.

Güven'in (2011) ortaokul Türkçe dersi öğretim programına yönelik öğretmen görüşlerini belirlediği çalışmasında bitişik eğik yazı konusunda öğretmenlerin yetersizlik yaşadığı tespit edilmiştir. Bu konuda özellikle branş öğretmenlerinin hizmet içi eğitim almaları gerektiği ifade edilmiştir.

Çoşkun ve Coşkun'un (2012) ilköğretim öğrencileri ile sınıf ve Türkçe öğretmenlerinin bitişik eğik yazı başarı düzeylerini değerlendirdikleri çalışmalarında öğretmenlerin başarı düzeylerinin orta seviyede olduğu ortaya çıkmıştır. İlk okuma yazma öğretimine bitişik eğik yazı ile başlayan öğrencilerin başarı düzeyleri ise dik temel harflerle başlayan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur.

Arslan, Aytaç ve Ilgın (2011); dik ya da bitişik eğik yazıya göre birinci sınıf öğrencilerinin okuma hızını ve anlama düzeyini belirledikleri araştırmada öğrencilerin okuma hızlarının metnin bitişik eğik ya da dik temel yazı ile yazılmış olmasından etkilenmediği sonucu ortaya çıkmıştır.

Erdoğan (2012), ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazı yazma gelişimlerini incelediği araştırmasında bir yıllık süre sonunda öğrencilerin bitişik eğik yazılarının okunaklılık açısından gelişim göstermediği, yazma hızı açısından ise gelişim gösterdiği sonucuna varmıştır.

Yıldız, Yıldırım ve Ateş'in (2009); sınıf öğretmenlerinin tahtaya yazdıkları yazının okunaklılık bakımından öğrencilere model olma durumunu inceledikleri araştırmaları, öğretmenlerin çoğunluğunun bitişik eğik yazı kullandığı, dik yazı kullanan öğretmenlerin sayısının da oldukça fazla olduğu ve bazı öğretmenlerin her iki yazı türünü birlikte kullandığını ortaya koymuştur. Bitişik eğik yazı kullanan öğretmenlerin yarıya yakınının yazılarındaki eğimin yetersiz olduğu, yazıların boşluk, ebat, biçim ve satır takibi bakımından ise orta düzeyde olduğu görülmüştür.

Kazu ve Ersözlü (2006) ile Acat ve Özsoy (2006), sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazı öğretimi ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmadıklarını ya da yeterli hizmet içi eğitim almadıklarını tespit etmişlerdir.

Yıldırım (2008), birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazmayı öğrenmede güçlük yaşadıkları fakat daha düzgün yazı yazma becerisi kazandıklarını tespit etmiştir.

Şahin'in (2012) sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazı öğretiminde karşılaştıkları problemlerin belirlenmesine yönelik çalışması tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin bitişik eğik yazı öğretiminde genel olarak çok fazla problemle karşılaşmadıkları tespit edilmiş; öğrencilerin ise f, r, s ve k küçük harfleri ile F, H, G, T ve D büyük harflerinin yazımında daha çok hata yaptıkları; "b ile d", "r ile n", "m ile n", "u ile v" harflerini karıştırdıkları ve birbirlerinin yerine yazdıkları belirlenmiştir.

Bayraktar (2006), ilköğretim 1. sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazı kullanımında yaptıkları hataları tespit ettiği araştırmasında yazının sayfaya yerleştirilmesi, bütün yazı boyunca eğikliğin korunması, yazılı ödevi tamamlarken dikkatli ve özenli davranılması, yazının tamamının okunaklı yazılması, öğrencinin kendine uygun üslûp geliştirmesi, el yazısının estetik beğeni uyandırması konularında olumsuzluklar yaşandığını ortaya koymuştur.

Akkaya ve Kara (2012), 6. sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazı öğretiminde yaşadıkları sorunların nedenleri üzerine görüşlerini tespit ettikleri çalışmaları 366 ortaokul öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Araştırmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin % 39,9'unun bitişik eğik yazı yazmadıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin bitişik eğik yazı yazmamaları ise bu yazıyı sevmemeleri, yazının uygulama güçlüklerinin olması, okunaklı olmaması, düz yazının daha yaygın kullanılması ve öğretmenlerin etkisi gibi hususlardan kaynaklanmaktadır.

Türk Eğitim Sen'in bitişik eğik yazı kullanımına ilişkin hazırladığı basın bülteni niteliğindeki rapor ise bitişik eğik yazı ile ilgili pek çok olumsuz görüş içermektedir. Rapor da kalemin kâğıda sürtünme kuvveti yüzünden bitişik eğik yazının zaman ve enerji kaybına neden olduğu ve yazı yazma sürecini yavaşlattığı vurgulanmaktadır. Rapor da dikkat çeken bir nokta da okula başlama yaşı düştüğünden bu yazı tipinin öğrencilerin psikomotor becerilerini (el ve parmak kaslarını) zorladığına yönelik yapılan tespittir. Ayrıca raporda ders kitaplarının dik temel harflerle yazılmış olması, günlük yaşamda bitişik eğik yazı tipinin kullanılmaması, bu yazının okunaksız olması, yanlış hece bölmelerine neden olması, velilerin bu yazı tipini bilmediğinden öğrencilere yanlış müdahalede bulunmaları, branş öğretmenlerinin ortaokul ve lisede bu yazıyı uygulamaması da diğer olumsuzluklar olarak ifade edilmektedir. Rapor da bitişik eğik yazının yalnızca Türkçe derslerinde 'Güzel Yazı' çalışmaları adı altında isteğe bağlı olarak kullanılması fikri, bir öneri olarak sunulmuştur (Türk Eğitim Sen, 2013).

Neticede eğik el yazısının dik temel yazıya göre bazı üstünlüklerinin olduğu açıkça görülmektedir. Eğik el yazısı öğrenen ve kullanan öğrencilerin yazma hataları azalırken yazma hızları da artmaktadır. Bu yazı sayesinde öğrencilerin 'kelime tanıma' ve 'kelime hatırlama' becerileri gelişmekte, aynı zamanda harfleri tanıma düzeyleri de artmaktadır. Günümüzde yazma eyleminin okuma eylemi gibi giderek azalan bir uğraş olduğu göz önünde bulundurulduğunda konunun önemi daha iyi anlaşılmaktadır.

Öğretmenler tarafından etkili öğretim için süreci planlama, etkinlikleri çeşitlendirme vb. belirli ilkeler dikkate alındığında ilk okuma yazma sürecinde beklenen fayda sağlanacaktır (Başaran ve Karatay, 2005). Uygulama boyutunda yaşanan sıkıntıların da sabırlı ve düzenli çalışmalarla ortadan kalkacağını söylemek mümkündür.

Öneriler

2005 Türkçe öğretim programıyla birlikte uygulamaya konan bitişik eğik yazının öğretmenler ve öğretmen adayları tarafından bilinmesi ve doğru algılanması eğitim-öğretim faaliyetlerinin amacına ulaşmasında önemli bir etkidir. Bu sayede bitişik eğik yazı öğretiminde karşılaşılabilecek sorunlar da ortadan kalkacaktır. Türkçe öğretmenlerinin büyük bir kısmının lisans döneminde bitişik eğik yazı eğitimi almamış olması öğrenciler açısından olumsuz bir durum oluşturmaktadır. Bu durumda öğretmenlerin çoğu kendilerini yetersiz hissetmekte ve hizmet içi eğitime gereksinim duymaktadır. Bu eksikliğin fark edilmesiyle birlikte 2006-2007 eğitim-öğretim yılından itibaren Sınıf Öğretmenliği lisans programına 'Güzel Yazı Öğretimi'; Türkçe Öğretmenliği lisans programına da 'Yazı Yazma Teknikleri' dersleri konulmuştur.

İlk ve orta öğretimdeki öğrencilerin temel dil becerilerini edinmeleri, etkili bir şekilde kullanmaları, yetkin bir birey olmaları, problem yaşadıklarında bu güçlüklerin üstesinden gelmeleri büyük ölçüde onların ilk öğretmenlerine bağlı gözükmektedir. Başaran (2006), bitişik eğik yazı öğretiminde sınıf öğretmenlerine büyük sorumluluk düştüğünü, öğretmenlerin yazma öğretimi sürecindeki performanslarının öğrencilerin yazma becerisini kazanmaları üzerinde oldukça etkili olduğunu ifade etmektedir. Koç (2007) ise, bitişik eğik yazının yaşam boyu kullanılacak bir beceri haline gelmesi için, öncelikle sınıf öğretmenlerinin bu konuda donanımlı olmaları gerektiğini belirtmektedir. Bunun yanı sıra eğitimde kazanılan becerilerin sürekliliği de oldukça önemlidir. İlk okuma yazma sürecinde bitişik eğik yazıyı öğrenen ve kullanmaya başlayan öğrenciler, ortaokul ve lisede bu alışkanlıklarını büyük ölçüde terk etmektedirler. Bunun en önemli sebebi ise branş öğretmenlerinin bitişik eğik yazı konusundaki yetersizliği ve bu yetersizlikten kaynaklanan olumsuz tutumlarıdır. Bitişik eğik yazının tüm derslerde kullanılması bir zorunluluk olmakla birlikte öğrencilere dört temel dil becerisini kazandırmayı amaçlayan Türkçe derslerinde kullanımı ayrı bir önem arz etmektedir. Bunun için de Türkçe öğretmenlerinin ve Türkçe öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı hakkındaki görüşleri ve deneyimleri son derece önemlidir.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda, bitişik eğik yazı kullanımı hususunda şu önerilerde bulunulabilir:

1. Türkçe öğretmeni adaylarına bitişik eğik yazıyı öğretmek amacıyla 1. sınıf lisans programlarına konulmuş olan Yazı Yazma Teknikleri dersi son sınıfta da olmalıdır.
2. Türkçe öğretmeni adaylarına bitişik eğik yazının gerekli, önemli ve faydalı olduğu konusunda tatmin edici açıklamalar yapılmalıdır.
3. Türkçe öğretmeni adaylarının günlük yaşamlarında da bu yazıyı kullanmaları teşvik edilmelidir.
4. Türkçe öğretmeni adayları bitişik eğik yazı kullanımının ilköğretimde sürekliliği ve zorunluğu konusunda yeterince bilgilendirilmelidir.

Eğitim Fakülteleri bünyesinde bitişik eğik yazının öğretimi ile ilgili dersler sadece Türkçe Eğitimi bölümlerinde değil, tüm lisans programlarında yer almalıdır.

Kaynaklar

Acat, B., Özsoy, U. (2006). Ses Temelli Cümle Yöntemiyle İlk Okuma-Yazma Öğretiminde Karşılaşılan Güçlükler. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Üniversitesi Bildiri Kitabı 1. Cilt*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Akkaya, A., Kara, Ö. (2012). 6. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yaşadıkları Sorunların Nedenleri Üzerine Görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt: 14. Sayı: 2. s.: 313-336*.

Akyol, H. (2000). Yazı öğretimi. *Millî Eğitim*. Sayı: 146. s.: 37-48.

Akyol, H. (2005). *İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Arslan, D., Aytaç, A., Ilgın, H. (2011). İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Yazı Biçimlerine (Dik Temel Yazı ve Bitişik Eğik Yazı) Göre Okuma Düzeyleri. *E-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, 6 (2). p.: 1422-1434.

Arslan, D., Ilgın, H. (2010). Öğretmen ve Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazı İle İlgili Görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 11(2). s.: 69-92.

Artut, K. Demir, H. (2007). *Güzel Yazı Teknikleri ve Öğretimi*. 3. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.

Artut, K., (2005). İlköğretim (I. Kademe-Birinci Sınıf) Yazı Öğretiminde Temel İlkeler. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 14 (1) s.: 69-74.

Baltacıoğlu, İ. H. (1954). Grafoloji Konusu Metodu Prensipleri. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*. Sayı: 1.2. Cilt:12. s.: 133-138. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/26/1244/14211.pdf> adresinden 11.02.2014 tarihinde indirilmiştir.

Başaran, M. (2006). İlk Okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Öğrencilerin Yaptıkları Yazım Yanlışları. *Gazi Üniversitesi Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Başaran, M., Karatay, H. (2005). Eğik El Yazısı Öğretimi. *Millî Eğitim Dergisi*. Yıl: 33. Sayı: 168. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. http://dhgm.meb.gov.tr/yayimler/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/168/index3-karatay.htm adresinden 11.02.2014 tarihinde indirilmiştir.

Bayraktar, Ö. (2006). İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yaptıkları Hatalar. *Gazi Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara.

Belet, D. ve R. Karadağ (2007). Ses Temelli Cümle Yönteminin Etkililiğine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi III. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresi Yayınları*. Adana.

Bulut, P., Aköz, Y. (2010). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bitişik eğik Yazı Yazma Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi. 9. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu*. 20-22 Mayıs 2010. Fırat Üniversitesi. Elazığ.

Büyüköztürk, Ş. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Calp, M. (2010). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Calp, M. (2013). Yazma Problemi Olan Bir Öğrenciye Bitişik Eğik Yazı Öğretimi (Bir Eylem Araştırması). *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*. Cilt: 4. Sayı: 1. s.: 1-28.

Coşkun, E., Coşkun, H. (2012). İlköğretim Öğrencileri ile Sınıf ve Türkçe Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi. *GEFAD / GUJGEF* 32(3). s.: 761-776.

Coşkun, H. (2011). İlköğretim Okullarındaki Bitişik Eğik Yazı Uygulamalarının Değerlendirilmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Hatay.

Çiçek, T. (2011). *Güzel Yazı Teknikleri ve Öğretimi*. 2. Baskı. Bursa: Ezgi Kitabevi.

Çiftçi, F. (2005). İlkokuma Yazma Programı ve Öğretiminin Değerlendirilmesi. *Eğitimde Yansımalar: VIII Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu*. Ankara: Sim Matbaası. s.: 146-158.

- Çitçi, M. (2011). Türkçe Öğretmeni Yetiştirme Programı Sorunu. *Turkish Studies. Volume 6/1.* p.: 399-405.
- Duran, E. (2011). Bitişik Eğik Yazı Harflerinin Yazım Şekillerine İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 30(2).* s.: 55-69.
- Erdoğan, T. (2012). İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazı Yazma Gelişimlerinin İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim. Cilt 37. Sayı 165.* s.: 93-103.
- Erdoğan, T. ve Erdoğan, Ö. (2012). An Analysis Of The Legibility Of Cursive Handwriting Of Prospective Primary School Teacher. *Social And Behaviora Sciences. Number: 46.* p.: 5214-5218.
- Ferah, A. (2001). *Her Yönüyle Türkçe İlkokuma Yazma.* İstanbul: MEB.
- Güneş, F. (2006). Niçin Bitişik Eğik Yazı? *MEB Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi. 71.* s.: 17-19.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma.* Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe Öğretimi. Yaklaşımlar ve Modeller.* Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Güven, A. Z. (2011). İlköğretim II. Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı: 29.* s.: 121-133.
- Karadağ, Ö., Maden, S. (2013). Yazma Eğitimi. *Türkçe Öğretimi El Kitabı* içinde. Ed.: Güzel, A., Karatay, H. Ankara: PegemA yayıncılık.
- Karaman, M. K. ve Yurduseven, S. (2008). İlk Okuma Yazma Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi 1/1.* s.: 115-129.
- Kavak, Y., Aydın, A. ve Altun, S. A. (2007). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007) (Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi).* Ankara: Yükseköğretim Kurulu Yayınları. [Online]:http://www.yok.gov.tr/duyuru/yok_ogretmen_kitabi.pdf. adresinden 15.02.2009 tarihinde indirilmiştir.
- Kazu, H., Ersözlü, Z. N. (2006). Yeni Müfredatla Gelen Bitişik Eğik Yazıya İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi Gazi Üniversitesi. Bildiri Kitabı 2. Cilt.* Ankara: Kök Yayıncılık.
- Kılıçkan, H. (2004). *Doğru ve Güzel Yazı Yazmak Okullarda Yazı.* İstanbul: İnkılâp Yayınevi.
- Kırmızı, F., Kasap, D. (2013). İlkokuma Yazma Öğretimi Sürecinde Bitişik Eğik Yazı ve Dik Temel Harflerle Yapılan Eğitimin Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaştırılması. *Turkish Studies. Volume 8/8.* p.: 1167-1186.

- Koç, N. (2007). İlk Okuma Yazma Öğretiminde Eğik Bitişik Yazı Tercihi Doğru Mu? *VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu* (239-242). Eskişehir Anadolu Üniversitesi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- MEB. (1948). *İlkokul Programı*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- MEB. (1981). Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı. *Tebliğler Dergisi*, 2098. s.: 327-356.
- MEB. (2005). *Türkçe Öğretim Programı* (1-5. Sınıflar). Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi.
- MEB. (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB. (2011). "Bitişik Eğik Yazı" konulu 09.02.2011 sayılı ve 1714 tarihli genelge.
- Memiş, A. D. ve Harmankaya T. (2012). İlköğretim Okulu 1. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik El Yazısı Hataları ile Görsel Algı Düzeylerinin İncelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*. 19. s.: 136-150.
- Özbay, M. (2006). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri I*. Ankara: Öncü Kitap.
- Shaw, B. (1994). *Yazı Yazma Tekniği ve Yazı Örnekleri*. İstanbul: İnkılâp Yayınevi.
- Şahin, A. (2012). Bitişik Eğik Yazı Öğretiminde Karşılaşılan Problemler. *Eğitim ve Bilim*. 37 (165). s.: 168-179.
- TDK. (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK Yayınları.
- TDK. (2005). *Yazım Kılavuzu*. Ankara: TDK Yayınları.
- Temizyürek, F., Balcı, A. (2006). *Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Okulları Türkçe Öğretim Programları*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Turan, M., Akpınar, B. (2008). İlköğretim Türkçe Dersi İlkokuma-Yazma Öğretiminde Kullanılan Ses Temelli Cümle ve Bitişik Eğik Yazı Yöntemlerinin Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: 18. Sayı: 1. s.: 121-138.
- Türk Eğitim Sen. (2013). *Bitişik Eğik Yazının Uygulanmasıyla İlgili Rapor*. <http://www.kamujans.com/egitimpersoneli/haber/bitisik-egik-yazi-kaldirilmalidir420853.html> adresinden 12.02.2014 tarihinde indirilmiştir.
- Uysal, S. (2008). İlköğretim Yazı Dersi Programının Tarihsel Değişim Süreci İçerisinde Bitişik Yazı Eğitimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. Cilt:16. No:1. s.: 303-314.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

Yıldırım, K., Ateş, S. (2010). Sınıf Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazı Uygulamalarına İlişkin Görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Sayı: 5. s.: 57-73.

Yıldırım, M. (2008). Birleştirilmiş Sınıflı İlköğretim Okullarında Ses Temelli Cümle Öğretimi Yöntemi İle İlk Okuma Yazma Öğretimi Sırasında Karşılaşılan Güçlükler. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*.

Yıldız, C. (Ed.), Okur, A., Arı, G., Yılmaz, Y. (2008). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Yıldız, M., Yıldırım, K., Ateş, S. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Tahtasına Yazdıkları Yazıların Okunaklılık Bakımından Öğrencilere Model Olmadaki Uygunluğu. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. Cilt:6. Sayı:2. s.: 75-88.